

LÖNEVÄXLING

Enskild överenskommelse inom statlig sektor

Genom pensionsavtalet PA 16, Avdelning I och II, ges du möjlighet att växla lön till pension genom en enskild överenskommelse mellan dig och arbetsgivaren. Lönevaxling bör endast ske för inkomster över en viss nivå. I annat fall riskerar du att lagstadgade allmänna förmåner försämras.

Det finns även möjlighet att träffa enskild överenskommelse om att växla till exempel semester till pension, se särskilt OFR- faktablad. Därutöver kan din lokala fackliga organisation träffa lokala kollektivavtal om lönevaxling som gäller för alla anställda eller viss grupp av anställda.

VAD ÄR LÖNEVÄXLING?

Att lönevaxla till pension innebär att du, genom att göra avdrag på bruttolönen, avstår lön som istället betalas in till en pensionsförsäkring. Eftersom arbetsgivaren betalar lägre skatt på pensionspremier än på lön, kan det finnas utrymme för arbetsgivaren att skjuta till extra pengar när du växlar lön till pension. Ur ett kostnadsneutralt perspektiv är skillnaden 5–6 procent mellan lön och pension. På varje hundralapp som lönevaxlas kan det alltså finnas möjlighet att få cirka 105–106 kr i pensionspremie, men endast om du kommer överens med din arbetsgivare om det.

ALLMÄN PENSIONSavgIFT

FÖRE OCH EFTER SKATT

BRUTTOLÖN: LÖN FÖRE AVDRAG FÖR SKATT

NETTOLÖN: LÖN EFTER AVDRAG FÖR SKATT

Allmän pensionsavgift är den avgift du själv betalar till din lagstadgade allmänna pension. Pensionsavgiften är inte pensionsgrundande. Den tas ut på inkomster upp till 8,07 inkomstbasbelopp per år och dras ifrån inkomsten innan pensionsgrundande inkomst beräknas. När den allmänna pensionsavgiften, som är 7 procent, dras ifrån en inkomst på 8,07 inkomstbasbelopp återstår 7,5 inkomstbasbelopp vilken är den högsta pensionsgrundande årsinkomsten.

Bra att veta om basbelopp

Inkomstbasbelopp	Årslön (kr)	Motsvarande månadslön (kr)
8,07*	550 374	45 865
7,5*	511 500	42 625

* Inkomstbasbeloppet för 2021 är 68 200 kr.

Prisbasbelopp	Årslön (kr)	Motsvarande månadslön (kr)
8*	380 800	31 733
10*	476 000	39 667

* Prisbasbeloppet för 2021 är 47 600 kr.

NÄR ÄR DET FÖRDELAKTIGT?

Du som tjänar mer än ca 45 900 kr i månaden med viss marginal kan tjäna på att växla lön mot pension, men då måste flera kriterier vara uppfyllda (se checklista på nästa sida).

SE OPP FÖR LÖNEVÄXLING!

Lönevaxling bör du endast göra för inkomster över en viss nivå. Om du sänker din bruttolön under denna nivå påverkas den allmänna pensionen negativt. Gränsen går vid 8,07 inkomstbasbelopp som 2021 motsvarar en månadslön på ca 45 900 kr.

Eftersom inkomstbasbeloppet ändras varje år är det viktigt att du har god marginal redan från början eller inför varje årsskifte kontrollerar att inkomsten efter lönevaxling inte blir lägre än 8,07 inkomstbasbelopp. I så fall bör du minska det lönevaxlade beloppet eller upphöra med lönevaxling.

Även t.ex. sjukpenning blir lägre, men först om lönevaxling sker för bruttoinkomster under 8 prisbasbelopp. Det motsvarar en månadslön på ca 31 700 kr. Gränsen för när föräldrapenning försämras ligger på 10 prisbasbelopp. Det innebär att föräldrapenningen blir lägre om lönevaxlingen sker på bruttoinkomster som understiger en månadslön som motsvarar ca 39 700 kr. Om du lönevaxlar och blir långvarigt sjuk och din månadslön hamnar under ca 45 900 kr efter lönevaxling bör du upphöra med lönevaxlingen för att inte försämra din allmänna pension.

VAR PLACERAS DET LÖNEVÄXLADE BELOPPET?

Lönevaxlat belopp placeras i samma försäkring hos samma försäkringsgivare som du valt för din tjänstepension, dvs. ålderspension valbar, PA 16 Avd I eller individuell ålderspension, PA 16 Avd II alternativt i en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos Kåpan om du inte gjort något val.

Lönevaxling kan ske till 67 års ålder.

OM DU ÖVERVÄGER ATT LÖNEVÄXLA OCH HAR FRÅGOR BÖR DU KONTAKTA DITT FACKFÖRBUND.

CHECKLISTA

– att tänka på vid löneväxling

Det kan vara fördelaktigt att löneväxla för dig som har lön över ca 45 900 kr i månaden (2021). Du bör dock tänka på följande:

- ✓ Bruttolönen efter löneväxling får inte hamna under ca 45 900 kr (2021) i månaden eftersom lagstadgad allmän pension då påverkas negativt.
- ✓ Tänk på att inkomstbasbeloppet ändras vid varje årsskifte. Bevaka därför att din inkomst inte hamnar under 8,07 inkomstbasbelopp kommande år eller ha en viss marginal redan från början.
- ✓ Se till att ha en skriftlig överenskommelse med arbetsgivaren om löneväxling.
- ✓ Överenskommelsen bör innehålla:
 - Att din bruttolön *före* löneväxling utgör underlag för beräkning av avtalsförmåner och tjänstepension samt när du förhandlar om löneförhöjning. Annars riskerar du att få lägre sjuklön, semesterlön, tjänstepension och lägre löneförhöjning. Då skulle istället arbetsgivaren tjäna på att du löneväxlar.
 - Att du får cirka 5–6 % extra, det vill säga omkring 105–106 kr per löneväxlad hundralapp. Eftersom arbetsgivaren betalar lägre skatt för pensionspremier än för lön bör ambitionen vara att det i vart fall blir kostnadsneutralt för arbetsgivaren och att mellanskillnaden tillfaller dig.
 - Att det är en kort uppsägningstid på maximalt 3 månader och att uppsägning kan ske när som helst under året. Om du exempelvis blir långtidssjuk kan du behöva upphöra med löneväxlingen om din lön hamnar under 8,07 inkomstbasbelopp.
 - Att löneväxlande belopp placeras i samma försäkring hos samma försäkringsgivare som du valt för din tjänstepension, dvs. ålderspension valbar PA 16 Avd. I eller individuell ålderspension, PA 16 Avd. II, alternativt hos Kåpan om du inte har gjort något val.
- ✓ En del (men inte allt) av ovanstående följer redan av kollektivavtal, men bör ändå ingå i din överenskommelse med arbetsgivaren för att säkerställa dina förmåner vid löneväxling.

OFFENTLIGANSTÄLLDAS FÖRHANDLINGSRÅD (OFR) ÄR EN UPPDRAGSSTYRD FÖRHANDLINGS-ORGANISATION SOM SAMLAR FJORTON FACKFÖRBUND INOM OFFENTLIG SEKTOR.

- Vi utför förhandlingsuppdrag.
- Vi utreder och utvärderar frågor som är av intresse för förbunden.
- Vi bevakar och rapporterar om relevanta arbetsmarknadsfrågor.
- Vi samordnar förbundsövergripade informationsinsatser.
- Vårt kansli är en aktiv mötesplats.

FÖRBUND I SAMVERKAN

OFRs medlemsförbund: Lärarförbundet, Vision, Vårdförbundet, Fackförbundet ST, Lärarnas Riksförbund, Akademikerförbundet SSR, Sveriges läkarförbund, Polisförbundet, Ledarna, Officersförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust, Reservofficerarna och Teaterförbundet för scen och film.

OFR | Offentliganställdas
Förhandlingsråd

www.ofr.se